

Alapítójának:
Dr. VÁKÁR LAJOSNR
 Feltaláló szerkesztő
RÁNYI GY. VIKTOR
Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkész-
 zedés Csikszereván, hová
 a postai úton Áral és előfű-
 zés díjak előre kifizetés.
 Egyenlő szám ára Let 2.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Működését az:
 Egész évre Let 160.—
 Félévre " 80.—
 Negyedévre " 40.—
 Külföldre egy évre " 640.—
 Hirdetési díjak a leg-
 olcsóbban számítottnak.
 Kéziratok nem adnak vissza
 Nyilvántartási költségek
 díja soronként Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

A gyűlölet szürete...

Borzasztó világ ez. Hova tovább nagyobb benne az elvakultság, az értelmetlenkedés. Naponként szembetalálkozunk az ember olyan jelenségekkel, amelyek kétségbeejtik a békére vagyó lelkeket.

Megfektethetetlen kezd lenni az a szellem, amelynek ágát a fajgyűlölet vetette meg. Elképesztő az az iram, amely a különféle rohamosztagokon keresztül végig nyargal a földön. És csodálatos, hogy minden tetejébe a válságok korát élő embereknek. Egyenruhába öltözik. Hol feketeingben, hol barnában tapsol annak a veszedelemnek, amely biztos módszerrel készíti elő a világ újabb megpróbáltatását.

Ragadás betegség, járványszerű baj ez, amely a gyűlölet nevében inkább vágóhídi megsejteknek készíti az embert, mint valaha. Természetesen észrevétlenül. Csak úgy játszva. Ma Kelet-Afrikában, holnap ismét a Brenneren vagy valamelyik kiélezett pontján a világnak telnek meg a tömegseregek az inges divatnak ezzel a nagyszerű anyagával.

A gépfegyver mellé ültetett óvodás gyermekek, hívják azt bacillának, vagy egyébnek egyformán halálraítélte annak a bűnös rendszernek, amely a gyűlölet alapján indítja az életüket.

Oh kávéházból nagyszerű, kiváló élvezetet nyújtó szórakozás végig követni ennek a nevelési rendszernek behajózott áldozatait. Figyelni, hogy Adunál, vagy Aksumnál milyen virázi tettekbe kergette a felsőbb parancs. Kényelmes, meleg szobákból lesni a rádióhíreket arról, hogy a hősi halottak száma üti e legnagyobb az átlagos kívánalmakat.

De aki csak egy pillanatig volt részese a háborúnak, aki a saját bőrén tapasztalta mit jelent a háboru ördögével, a hősi halál élvezetével szembenőzni, az minden igyekezetével azt a munkát kívánja segíteni és támogatni a társadalomban, amely az emberiség békéjét és szeretetét szolgálja.

Azzal az energiával, azzal a szédüléssel

irammal, amellyel a mai nemzedék gyűlöletet termel, a szeretet csapásán csodákat lehetne művelni.

Elég baj az, hogy az új nemzedékek, amelyeknek fogalmuk sincs a gyűlölet-hintésnek háborus pusztításokba robbanó borzalmairól, nem értik meg, hogy nemesebb, szebb, magasabb és békés életért, egymás támogatásáért küzdeni, mint folytonos gyanakvással, állandó bizalmatlansággal egymás életére törni.

Bármerre nézzünk sehonnan vigasztaló ki látás nincs. Csak szűkebb hazánkban is egyre hatalmasodnak és erősödnek azok az áramlatok, amelyek a gyűlöletet szedték fel és mintázták le.

Sokat fogunk még mi szenvedni itt azért, mert ezek a divatos jelenségek, lélekmérgező utkeresések a világból ide is eljutottak. Fogunk még magunkban azért is szenvedni, hogy azokat felismerhetetlenségig stadiumukban talán rokonszenveseknek is találjuk.

Titu I. Negoiescu ditrau tanító sem tehet arról, hogy gyűlöli. Ő már ennek a kornak gyermeke. Ez pedig szeretetet nem látott, nem kapott sehonnan. Csak gyűlöletet. Azzal szivta meg magát. Azt terjeszti most magából. Legutóbb éppen a Curentulban értekeznek róluunk. Fiatal, esztelen meglátásokkal. Szidja a papjainkat. Irredentizmust fedez fel minden jelenségben. A szokásos szűkei mánásokról mint veszedelmes államotató szökevényekről emlékeztik meg. Azt mondja, hogy Csikban szóló sincs. Nyilvánvaló hát, hogy a szűret is csak egy erőltetett alkalom ahhoz, hogy a nép szimbolikus módon tüntessen az állam ellen. A Bacchus boristen alakját valami magyar védőszentnek látja. Hatóságok után kiabál. Lärmáz éktelen

Könyvkötészeti munkákat

a legszebb és legértékesebb kiviteiben a legjutányosabb áruk mellett eszközöl a

Vákár üzlet, Csikszerevá.

módon és sürgős intézkedéseket kíván a nagy veszedelemmel szemben.

Nem hibás szegény kis kulturzónás tanító ott Ditrauban. A kora hibás, amely 20 esztendő óta, tehát amióta valószínű napvilágot látott valahol a Regát mélyeséges fenekén — csak gyűlöletre, csak sötétségre, csak értelmetlenségre tanította.

— A Magánjavak ügye a Ciuc megyei közgyűlés előtt. Ciucvármegye tanácsának ösi közgyűlését a prefektus folyó év november 1 re összehívta. A megyei tanács gyűlésének egyik nagy horderejű kérdése éppen a csiki Magánjavak birtokba vevésének ügye lesz.

Amint ismeretes a vármegye közönsége előtt, a román állam 1922 ben kisajátította a csiki székei határőrök tulajdonát képező Magánjavakat. Az érdekelt tulajdonosok mindent elkövettek, hogy ennek a békébeli aranykorában milliárdokat érő hatalmas vagyonnak törvénytelen kisajátítását bebizonyítsák és a vagyont az arra illetékeseknek visszaszerezessék. Minden erre irányuló erőfeszítés hiábavalónak bizonyult. A tulajdonosok kényszerítve voltak arra, hogy igazságukat nemzetközi forum előtt keressék. A Magánjavak pere így került 1933-ban a genfi Népszövetség elé, amely jogtalannak minősítette a kisajátítást és a vagyonnak valamelyes töredékét egy pár helybeli középületet visszatért a tulajdonosoknak. A román állam ezen nemzetközi döntés után törvényt szavazott meg, amelyben kimondja, hogy a Magánjavak visszatért részét hajlandó átadni a megye közönségének, de a tulajdonosoknak kötelezniök kell magukat arra, hogy lemondanak minden további igényükről. — Miután a tulajdonosok ebbe nem mehettek bele újabb panasszal fordultak a Népszövetséghez. Azóta az ügy holtpontra jutott. A Népszövetség mostani elfoglaltságában még nem került tárgyalásra a Magánjavak kérdése. Csik megye tanácsa most napirendre tűzte a Magánjavak visszatért vagyonának a vármegye lakossága részére történő birtokbavételét, amely ellen a tulajdonosok tiltakozást jelentenek be.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCAJA.

A székelyek birói szervezete.

Werbóczy a székelyekről.

Közli Tusnádi Éltés Gyula dr.

Werbóczy Hármaskönyvének III. R. 4. címében a székely népről azt írja, hogy vannak az erdélyi részekben a seithák, kiváltságos nemések, akik a seitha néptől, ennek Pannoniába való bejövetele alkalmából származtak el, akiket mi romlott néven „siculusoknak” nevezünk; akik teljesen külön törvényekkel és szokásokkal élnek; a hadi dolgokban legjáratosabbak; az örökségekben és a tisztségekben egymás közt a régi szokás alapján törzsek, nemzetségek és nemzetségi ágak szerint részesednek és osztzkodnak.

1. §. Ezek díját 25 forinttal számítják.
2. §. Nyelvkiváltságukat tizenkét forintban és ötven dénárban szabják meg.
3. §. Ispánjuk előtt, a székely ellen hozott tőbenjáró ítélet 25 garásra terjed, amely ugyanannyi forintot tesz ki. Az elmarasztalt és elítélt örökségét el nem veszi, hanem az örököseire és atyafaira száll. A hűtlenség és bűnügyek eseteinek kivételével, feje is épen marad.
4. §. Törvényszékük előtt minden girát ötven dénár-al szottak letenni és kifizetni.
5. §. Továbbá ispánjuk és alispánjuk bármely peres ügyben, a meghozott és kihirdetett ítélet után, a maga birói illetékét még ha elmarasztalt az ellenfelével kibékült volna azonnal követelheti.
6. §. Továbbá az örökségek dolgában közöttük indult és három forint értéket meghaladó peres ügyeiket, a szokott feljebbvezése megtartása mellett, behatóbb megvitatás végett a király ítélőszéke elibe szották átküldeni.
7. §. Ezeknek az országoknak és neméseknek egyéb municipiális jogait (mivel azok ugyis csak közöttük állanak erőben és előttük ismeretesek) bővebben fejtegetnem nem szükséges.

Werbóczy adatait ezzel egészíthetjük ki, hogy a szé-

kelyföld már a legrégebb időben hét székely székre oszlott, amelyek külön-külön saját önkormányzati bíraskodással rendelkeztek. Birák voltak a főhadnagy (major exercitus), később a székkapitány, az al- és a főkirálybirák (judex regius), kiket a nemekből és az ágakból felváltva választottak a melléjük a soros lófő (primipilus) nemések közül rendelt birótársakkal együtt. Ezenkívül a székbiróságok résztvettek a szék előkeiőbbjei (seniores) és a közrendben levők (comunitas). A székkapitányok és a főkirálybirónak, mint székely főtiszteknek, megválasztásuk alkalmával lombos fát vagy zöld ágat vittek lakására jelvényképpen.

Székkülest az ispán tartott a választott birákkal. Kézdivésben 1466-ban tizenkét esküdött választottak birónak (I. Székely Okl. I. 205. l.) A székektől Udvarhelyszékhez, mint főtisztek és innen a székelyek ispánjához vagy a királyához lehetett fellebbezni. (I. Székely Okl. 205, 206, III. 108, 142. l.) A kihágások telett a főhadnagyok, a székkapitányok, az al- és főkirálybirák bíraskodtak, a választott birótársakkal.

A fu- és kerületi székekről szóló 1791—1792. évi XCIV. t. cikkel e mű más helyén, külön fejezetek alatt részletesen ismertettük.

Az Aprobata Constitutio III. R. LXXVI. c. I. fejezet szerint a székelység kapitányait a fejedelmek szották kinevezni „a magok conditiojokban specificált mód szerint, a fejedelmek autoritásának rezervatiojával”. A főkirálybirákat a székek szabadon választották.

A IV. fejezet elrendelte, hogy a főtisztek a jogkereső nép segítségére álljanak, kötelesek jogszerelem esetén a jogszerteket megbüntetni, a károkat megtéríteni és azonfelül a bűnös kisebb hatalmaskodásban elmarasztalni. A kihágási bíraskodást tehát a fejedelemség idejében is a főtisztek gyakorolták.

A XIII. fejezet elrendelte, hogy a székelyek peres ügyeit előbb a székbiróság bírálja el és csak azután leheszen őket a táblára vagy az országgyűlésre (dírotára) idézni. A XV. fejezet a székelységnek birtokai, állatai, gabonája és egyéb javai, valamint jobbágysai, pásztora és majorsága után teljes dézsmamentességet biztosított.

A XX. fejezet elrendelte, hogy a mustrára a fejedelmek,

a generális vagy a főtisztisztek előtt a kellő időben és a kijelölt helyen meg nem jelenő székely vitézt, ha távolmaradását igazolni nem tudja, a főtisztek büntessék meg. A táborból való elmaradás büntetése halál volt, de az elítélt jószágait elkobozni nem lehetett, hanem öröklésnek volt helye.

Az Aprobata Constitutio IV. R. XIV. c. III. fejezet elrendelte, hogy a székelyek elsősorban saját bíróságuknál a tiszteknél, a székbiróságoknál éljenek jogorvoslatokkal és csak a végleges döntés tartozzék a táblához. A IV. fejezet szerint az idézéseket a székely esküdtjei, a tisztek pecsétének erejével, teljesítették. Az V. fejezet szerint a peres ügyek a székről a derékszékre és onnan a táblához fellebbezhetők voltak.

Az Aprobata Constitutio V. R. LIII. edictum elrendelte, hogy a tisztek mielőtt círcélásra (nyomozásra) indulnának, a székely székekben a törvényes széklet vagy arra való közönséges gyűlést hírdessenek és csak azután menjenek ki a székekbe a választott birótársak kíséretében. A círcélás tehát polgári és büntető bíraskodással volt egybekötve a helyszínén. Vándorbiróságnak, törvénytörésnek is nevezhetők ma ezeket a círcélásokat, amelyeket jogszabályaink, az egyszerűsítés és a gyorsaság jegyében, napjainkban újból megvalósítottak. A főtisztek a helyszínén az embereket „hit szerint megteleítették” s ha valakit kiadtak (feljelentettek és bizonyosságot szolgáltatottak) halállal is büntették az ország törvényei szerint. Kisebb súlyú ügyekben, így a kihágási ügyekben és azokban az esetekben is bíraskodtak a főtisztek, amelyekben a földesurak büntető ítéletet nem hoztak. A halállal büntetett elítéltnak vagyonát a feleségnek és a gyermekeknek kiadták. A székely vagyont tehát nem lehetett elkolozni. Minden bűnösötben és kihágási ügyben elsősorban a sértettet kártalanították. A megmaradt vagyonból résztvehettek maguknak a főtisztek. A paráznakat pengelgären megverették, ha pedig egybekeltek, a vétkeket az ecclesiát megkövették. Az orvbíróságot és egyéb büntetéseket a főtisztek Erdélyország végzése szerint szották ki.

A főtisztek „a közönséges szabadság ellen való tiltakozást” megszegőit, a táncolás, a muzsikálás, a vadfogás

Emlékezünk.

Idegen temető... Millió gyertyafény!... Ott hagyott természetfölötti vadírásairmos apró sirhanok jutnak eszünkbe! A novemberi hórus, összköppenyes halottaknapja megállásra int, hogy feledjünk mindent, ami kerget, ami tova tűn! Hogy e kis pihenőt, e mementót írjuk lelki szászólóinkra s szereteteinkért e vándoruton halk fohással mondjunk egy-két szolozsmát!

S hogy megkésve bár, de feledve nem, vegyünk búcsút a nemrég elhunyt nagynevű gyermekkori vesztőnkől, a férfikorunk eszményképétől id. Pál Gábor nyug. főgimnázium igazgatótól.

A végzet, a sors, a kenyérkereset szótasórtól, a császár volt tanítványai búcsúznak Tőle! Mi, akik közvetlen nem kísértetünk el utolsó útjára nagy halottunkat, lelkileg sietünk el a csiki Szentpéter-templom csiatérmebe imáink röpke szárnyán éppen olyan fiatalos, gyermeki könnyedséggel, a már domborodó sirhanija fölé, mint valamikor szellemi birodalmának nebulói tettük.

Akkor? Bámultuk és féltük!
Mindig megbecsültük!
Ehantolt sirjánál? Ó, már elvesztettük!

Emléke égfáklyaként ragyog Életünk egén! S ha nem tudjuk Ésjét újra felépitni, követni fogjuk Ó, ki mintaképe volt az egyéniségnek, akarásnak, a munkának, az alkotásnak, a megértésnek s meg nem alkotásnak!

Lesz majd halottaknapja, mikor újra látni fogjuk Ó, azon az öregdiák találkozózn, ama nagy feltámasztáson! Emléke legyen örök és halhatatlan!

Magyarország, Babócsa, Somogy megye.

Gaál Sándor,
okl. gazda, uradalmi intéző.

Ellopta a beszédet adót.

A megyei pénzügyigazgatóság nagyobb arányú adószikkasztásnak jött a nyomára. A bevezetett vizsgát megállapította, hogy Vasilescu Constantin sandominici adóvegrehajtó több mint 150 ezer lejt kezelt el az általa beszédett adópénzekből.

A csalásonat ördögi rafinálással követte el. Anyira körültekintő volt, olyan művészettel végezte a veres verejtékek kiizsádot adóknak saját zsebébe való átszámlolását, hogy arra hosszú időn keresztül senki nem jött rá.

Vasilescu ur egyik módszere a következő volt. Például Krausz László fakereskedőől behajtott 5812 lejt adót. Ezt mindjárt felosztotta az állam és maga között. Felosztási leűcsas szerint az államnak 12 lejt juttatott. Magának 5800 lejt inkasszálta. Nem lopta el az egész pénzt. Annál kiméletlenebb volt az adófizetővel szemben. Mert azt a 12 lejt, amit a magas államnak szánt Vasilescu, azt sem Krausz László néven fizette be, mert az feltűnő lett volna. Ugy oldotta meg hát ezt a részét a dolognak, hogy az adófront valamelyik „ismeretlen katonájának” nevére esküszölte a 12 lejt befizetését.

Az állami jövedelmeknek ilyen aránytalan módon való felosztásából természetesen Vasilescu jött ki jobban. Amig gazdája, az állam nagy nehézségek közé került, addig ő igazán nem panaszkodhatott. Hason 1600 lejt havli fizetéséből csakhamar motorbiciklit vásárolt. Rendkívül költséges életmódot kezdett. Az egész családjával költözött a kirádszabályozott rendezett. Es folyt a pénz. Folyt a keservesen összegyűjtött adó. Most folyik a vizsgálat annak megállapítására, hogy

mennyi folyt el. Valószínűleg 200 ezer lejt körül összeget is elér, amit ez az egyszerű kis végrehajtó az ő valódi, minden bizalmat kiérdemlő Vasilescu nevével csak úgy játssza összelophatott.

A tisztviselő most ül. Az érdekelt és ellenőrző közegek kétségbeesetten állanak a felelősség előtt. Az adófizetők megdermedve lesik, hogy mi lesz a már egyszer megfizetett adójukkal. S az adókkal végsőig keserített községemény pedig megdöbbenve szemléli, hogy nehéz verejtékes áldozata mitéppon kallódik el a rendszer bűnösségében.

A tisztviselő állását nem évház, fajhoz, valláshoz és az ezek nyomában felfakadt nyelvviszághoz kell fűzni, hanem a kipróbált becsületességhez. Vasilescu urnak a neve mindjárt első látásra kiállja a számszázalékos nyelviszághoz. De egy pár hónap alatt megtűrik a becsületből a hivatali tisztességéből. S ezek a kísérletek, a kipróbált régi tisztviselőknak a hivatalokból való nyelvviszághoz elűzése szászszere lejekbe, nehéz milliókba kerül az államnak.

Mikor fog rájónni az állam arra, hogy saját érdekében cselekszik, ha a tisztviselői méltóság és az egészségnek hivatali szellem érdekében tisztviselőit csak a becsületességéből vizsgálatajja.

Pénzügyigazgató ur!

A közönségnek nagy panaszal vannak. Többek között a b-fizetésre szánt összegetek 11 óra után nem fogadják el az állampénztárban.

Egészen felháborító, hogy a vidéki fizetőket csak úgy egyszerűen másnapra rendeljék oda. A nyomoruit „fői”, aki az államnak pénzt akar b-fizetni ezekben a koldus, nehéz időben, még azt is legnagyobb erőfeszítések, keserűségek és pyötrelmek között tetheti.

El kell képzeln, valaki kászoni vagy sandominici! Egész délelőttjét elszaladgálja a hivatali utvezetőkhöz és 11 órakor azszal fogadják, hogy jöjjön holnap.

Megtették már ezt egy ter. u. zuresi kereskedővel, aki 11 órakor kercken 12 óra lejt akart b-fizetni és nem fogadták el tőle. Másnap rendeltek a pénztár ablakhoz. Felháborodása érthető és olyan természetű volt, amelyért a törvényszéknek 10 ezer lejt bírságot kellett rearónia.

Aktor védőügyvédek mutattak rá arra, hogy lehetetlen a pénzt fizető közönséggel, az államnak nehéz kötelességet teljesítő b-fizető alanyával ilyen kegyetlen, hivatali játékot űzni.

S ennek d-cára sammi nem történik. A közönség ismét nem tud fizetni 11 óra után. Megtörténik az hogy vidéki emberek, akik lakóhelyükre érkeznek a b-fizetés pillanatához egy pár perccel 11 után már elutastják.

Kérjük a Pénzügyigazgató urat sziveskedjen megérteni a vidéki közönségnek ezen furcsa rendszer tagasszó lelketlenségéből származó kellemetlenségét.

Más panasz, az adótörésekről.

Szinte mindennapos panasz ez is. Ha valaki tényleg ment, megszüntette ipari vagy kereskedelmi vállalatát, az adójának törlése elvégezhetetlen nehézségek között zátónra szűd. Adótörőni egyértelmű a lehetőséggel. — Kérünk ezen a téren is a lehető leg szorint több méltányosságot.

KÖNYVTÁR KIEGÉSZÍTÉSRE 90 darab modern díszkötésű magyar könyv olvasón eladó. — Cim a Vár útleiben.

által elkövetett kihágások és más hasonló eseteket a közönséges konstitúciók szerint büntették. E jogszabályok nélkül a tiszteknek — kétszáz forint büntetés terhe alatt — tiltott volt büntetés kiszabni, tehát a főtisztek csak a konstitúciók értelmében voltak jogosultak és kötelesek eljárni. (Appr. C. V. R. LII. ed.)

A szarvasmarhákban kárt tehető eszközökkel, törökkel, osvékkel, kapákkal vadászni és a tilalmas helyeket felszabadítani tizenkét forint büntetés és a kár megtérítésének terhe alatt tiltott volt.

A LXVIII. edictum szerint a vicékirálybírák hadjárat alkalmával otthonmaradhattak.

Az LIX. edictum a székelységet a postálkodástól mentesítette; aki a székelyeket postaló és szekerek adására kényszerítette, büntetés alá esett. Nem tartoztak a székelyek ingyen munkát teljesíteni; sőt szállítani (LXII., LXIV. ed.) A vérbírság dolgában a székelység tisztie itélkeztek (LXV. ed.). A LXVIII. edictum az egyházi telkeken lakókat a „falu közé való szolgálat” alól mentesítette; a LXIX. edictum a borok és a szekerek szabad étvitelét Udvarhely városú át elrendelte; a LXX. edictum a lóköthelyek tartását a hadban szolgáló szabad emberek részére elrendelte, de egyben a szegény nép legeltetési jogát is biztosította; a LXXIII. edictum a a sáskai kamarai ispánokat, a kamarapraefectusokat és a harmincadosokat is a szék törvényei alá vetette; a LXXIV. edictum a kiváltságolt zetalakiakat és az oláhtalviakat is a derékszék bírói joghatósága alá utalja és kétszáz forint büntetés terhe alatt elrendeli, hogy a fiascsnak adják meg azt, amivel tartoznak.

Ezek a rendelkezések kétségtelenül rendőri és jövedéki jellegűek és tilalmak, valamint a rendelkezések megezegései, mint a mai kihágásokkal azonos jellegű kisebb súlyú büncselekmények ezek büntetés alá.

A Comp. Const. II. R. I. c. XVII. pontja újból le-szögezi, hogy a székelység generálisait, és kapitánysit különböző a fejedelem nevezi ki, a főkirálybíró pedig a székelység maga szabadon választja.

A székelyföldi városok (Udvarhely, Kézdivásárhely, Csikszereza, Oláhfalú stb.) saját privilegiumaik szerint és önkormányzati alapon választott városbírák által gyakorol-

ták a bíráskodást, de csak a privilegiumok által megszabott hatáskörben. Azokban az esetekben, amelyekre a privilegiumok nem terjedtek ki, a szék törvényétől nem szakadtak el, hanem a szék bírói joghatósága alá tartoztak, amint ezt Werbőczy Hármaskönyve, továbbá az Approb. Const. III. R. LXXVII.—LXXIX. t-cikkek is kifejezetten elrendelték.

Párbajra hívott ki az élet.

Egy előközött szeptemberi éjjel vendégkörbe hívott meg az élet és én behunyt számmal, kényszerűlten szépen el is jöttem. Megszülettem. És azután gyorsan elszálltak a napok, tovarcpültek a hosszú évek, nézni kezdtem a láttam, hogy míg mások dőszölnek a jóban, eznevet, isznak mind az élet lakomáján nekem még csak nem is terítettek. J-j, de hanyag háziur az élel! Nem is tudom, caufos lakomára engem mért is hívott, mért is kényszerített? De hogjha már itt vagyok — gondoltam — tán megérke a szive rajtam, s dobni fog tán egy kis életmorszádot. De úgy láttam, hogy nagyon figyelmetlen s erre fel én előálltam, kértem, követeltem jogos részemmet a dísses lakomából, de ő durván kesztyűt dobott a szemembe s párbajra hívott ki az élet-mesejére. H-j, de régóta forgatjuk a kardot, csattogtatunk egy-egy éles szablya-élet. De győzni kell! Az egyikünk majd győzni fog, csak azt nem tudom melyik, én-e vagy az élet? 1935 szept. 13. Miklós Ferenc.

Őszel...

(Munkatársunktól). Őszel, ha felnézünk az égre, ugye milyen furcsák a fellegek? Sötétben mozogva, fáradtan nyugtózodnak, néhol csipkézett hullámokban kavargva, mintha nem találnák helyüket.

Gondoktól terhes, az örömtelen emberek életéhez hasonló és mindig sirásra kész szomorú időszak. A máskor oly szépen csillogó napsütéses ég, mintha egyszerre szólította volna magához a benne rejlő sok-sok misztikumot, minden sötétsége és furcsaságaival.

A láthatár szürkés fátyola tartja a lesüpedt égboltot, valami bizonytalan, rejtelmes vágy nyugtalansággal, ami azt jelenti: titok.

Amott egy hétéjű sárkány. Tőle nem messze egy csodálatos nagy madár vergődik kiterjesztett szárnyaival. Hőmpölygő felhőparipákon páncélos vitézek sokasága várakozik s valamennyi isten felé néz.

De nézzétek csak ott a szürkességben uszó fehér tündért miként olvad össze árnyéktársaival? Ugy tesz, mintha menekülne, rejtőzik még csak vissza sem néz. Innen a földről szólott fel, megundorodva ettől a sokszagu világtól és mindentől ami földi, hogy csak siratni tudjon minket onnan felülről.

A bennünk elraktározott érzések pedig szertelen harmoniában diszonáns kapkodással ébrednek fel, hogy lelkünk nyugalmát megzavarják. Talán ezért is van, hogy ilyenkor kétszerezsen fáj, többszörösen jajdul fel a bennünk szunyadó halál. —

Ha máskor nem is, de most a hervadó őszel, a lírai költészet egyik legsodáltságosabb művésze, a szerelem, a természet és a halál, e három örök motívumot lelkében hordozó koszos költő, a halhatatlan Petőfi Sándor és a külföldön is pártját ritkító örökbecsű szép verse, a „Szeptember végén” kell, hogy eszünkbe jusson. Miként:

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
De látod amott a téli virágot?..

Szomorú gondolatokkal jut eszünkbe az elmulás, mert

„Elhull a virág, eliramlik az élet”..

A halál gondolatával, de a természet örökserűségén át, az élet szeretetében kristályosodunk s habár méla sejtelmekkel is szőjjük a jövőt, amikor:

„...még benne virit az egész kikelet”..

De itt van az ősz. Jön, közeledik, mint egy fáradt öreg vándor, hogy nehéz bánatként űlje meg a lelket az ólom-szürke ég.

Es hullanak a falevelek. Rozsdásodva, zizegve sóhajtoznak, hogy a szép nyárral jött és kibontakozott élet válják semmivé a lassan hervadó elmúlással? Akárcsak egy, sorsában hanyatló ember, a vágyak sokaságával küzdő érzések, vagy az idegen és érthetetlen valóságokban vergődő élet.

Futó tavasz...
Elmuló nyár...
Ködbetozsolt sok színes szivárvány.

Góbb.

Nagy István festőművész.

Nagy István, a Csikmindszentről elszármazott festőművész, mindig büszkesége volt ennek a vármegyének. Művészetének tisztasága sok megbecsülést szerzett a székegyik névnek. A kiváló művészi munkát rendezett egy kiállítás Budapestten, amelyről az Új Idők a következő elismelést ismertetést adja:

Bár Nagy István Párist, Rómát járt mester: a leg-csekélyebb mértékben sem érünk kepein külföldi hatást. S bár Budapestten tanult festeni, rajzolni stílusa egyetlenegy más festőnkkel sem látszik rokonnak. Magányosan járta a magavágtá csapást már kezdetől fogva és magányosan érezheti magát a művészet iránt érdeklődő közönség körében is, amely hosszú évek sora óta mélyebb megértés nélkül állott szemben képeivel.

Igaz, hogy ő maga sem törte magát az elismerés után, mert csak egyetlen vágyat, egyetlen szenvedélyt ösmert: Képpé teremteni mindazt, ami őt a magyar föld rögein, a csiki hegyek fenyői közt s az istenadta nép körében megragadta. Pasztelljei zord erővel irtak a kartorra komor ember sorsokat, az élet homlokára írt hieroglifjeit, nehéz kezeket s kibámoló szemeket s az emberrel együtt lomha állatait, amelyek épp oly történet nélküliek, mint pázsztoraik. Epp így kerülnek eléuk a domboldtal apró szunyókáló parasztyvívillói, egy szűk zuga a fenyves mélyének, vagy a határtalan örökkévalóság képe: az Alföld.

Sok másnak egyszerűen téma gyanánt szolgálnak az ilyenfajta elemek, Nagy Istvánnál azonban, ha képei elé állunk, egyszeribe megfélekedünk arról, hogy mit is mutat a kép s mint minden nagy művésznél, a tiszta művészi hatást fogadjuk magunkba, amely épp azért művészi, mert nem irható át a nyelv szavaira. Összetevőit valahogy talán megközelíthetjük, ha olyan homályos dolgokra gondolunk, mint az életérzés ereje, a teremő ösztön, a valóság magasabb rendbe emelése, fölfedetlen, mélységekbe való bepillantás és így tovább. Mindez megérzés dolga, amihez az kell, hogy az ilyen képek közvetlenül hassanak ráuk. Igazi tartalmuk az, amit a festő gyónászerűen beletemet a testeikébe. Nagy István műveiben szokatlan nagy mértékben és ritka erővel tömörül látható valósággá a művészi megérzés és egyik jellemző vonása az, hogy alakításai sohasem formaik, hanem telivér ésszönösségből születnek meg. Valóban mondhatjuk, hogy igazi költő, akinek lelkében és kezén egyszerre és egyesülten tömörül az élmény szenzációja az alakítás módjával.

Nagy István egészen eredeti tehetség s művészetünk legjobbjai közé tartozik. Mostani kiállítása a „Müterem” helyiségeiben szépen összeválogatott izelítő egy olyan mester művészetéből, aki évtizedeken át egyebet sem tett, mint hogy új értékekkel gazdagította művészetünket.

Lyka Károly.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Nagy készülődések a román belpolitikában. A román belpolitikai élet, a kormány elleni nagy készülődések jegyében érkezték. Az ellenséki pártok egymásután terjesztik be néppözlések megtartása iránti kérvényeiket. Rendszerint nagy és elkeseredett hangon minden pártban, amelyeknek valamennyire november hó 14-re akar felvonulni a fővárosba. A parlament összehívását a kormány ugyanis november hó 15-re határozta el. Az ellenséki pártok tehát erre az alkalomra akarják erőiket felvonultatni és az Uralkodó előtt ekkor akarják bemutatni azt, hogy „tömegekre támaszkodva” követelik a hatalmat. A fővárosi sajtó nagyra várja egyenesen polgárháború kirobbanásától. A kormány tehát érthető előrelátással igyekszik a rend biztosítása érdekében az ellenséki pártok felvonulását úgy engedélyezni, hogy összehívásukra a sor ne kerüljön.

Békenyilatkozatok. Az angol alsóházban Baldwin foglalkozott Hoare külügyminiszternek a nemzetközi helyzetről tett beszámolójával. Az egész angol kormány teljes tetszésével találkozott az a békés hang, amellyel Anglia minden további bizonytalanságot elkerülni akar. Kijelentette Baldwin, hogy Anglia sohasem gondolt háborúra és ennek a szónak még használatát is rosszulja. — Ezek a békenyilatkozatok enyhülést eredményeztek, a múlt héten még olyan feszült európai légkörben. Annnyira, hogy mára már a három nagyhatalom, Orosz, Francia és Anglia között meggyezés látszik.

Abessziniában természetesen nem látszik még semmi nyoma ennek a nagy békevágyakozásnak. Az oroszok általános támadásokat készítenek elő, éppen október hó 28-ra, a fasizmus nagy ünnepére. A jól informált sajtó 20 ezer eltemetetlen abesszini katonáról beszél a túlsó oldalon és egyetlen orosz főhadnagyának, 12 orosz katonának hősi haláláról ezen az oldalon. A négy részen kétségbeesett védekezés és óriási csapatösszevonások vannak készülében. Szó van szent háborúról, a színesek moszolgódságáról. Közben pedig az európai három nagyhatalom berkeiben tökéletes a béke biztosítása érdekében való megegyezés.

Félelmetes zsebtorpedónaszádokat épít Németország. A londoni British United Press szerint: a német haditengerészet félelmetes erjű zseb-torpedónaszádokat épít, mely elbárhíthatatlan támadó fegyver a haditengerészet számára. A hajó térfogata 200 tonna, személyzete 24 fő. Óriási gyorsaság, mely eléri az 56 tengeri csomót, valószínűleg sérthetetlenül teszi. Halkítja torpóját, sűrű füst felhőbe burkolózik s eltűnik, míg mielőtt az ellenség üldözőbe vehetné. Ezek a halálcsónokok végleg megpecsételik az óriási csatahajók sorát.

A mezőgazdasági kiállítás kitüntetései.

Múlt számunkban részletesen beszámoltunk a Csiki Mezőgazdasági Kamara által rendezett és olyan szép eredménnyel zárult csikmegyei mezőgazdasági kiállításról. Alábbikban közöljük azoknak a nevéjegyzékét, akiket a bizottság kitüntetett értékes terményeikért és a csiki mezőgazdasági életben végzett uttörő munkájukért.

Aranyérmes: Vlad Izidor Marcurea Ciuc, Gábor Lajos, Veress Mihály, Szóke Mihály ciucani, Pálffy Gábor Sumuleu, Császár Dónáth Sandominic, Kozán Iure, László-kertész Marcurea Ciuc, Vormayer József Iazsrea, Botyász Lajos, Gizdákör Suseni, Bencsey Károly Sandominic, Házartási Iskola Marcurea Ciuc.

Ezüstérmes nyertesek: Márton György Cuzsan-gheorghiu, Baka Jánosné Samartin, Balogh Ignác Sumuleu, Mityás József, Tőzajóvetkezet Cucean, Bajkó Ignác, Dr. Gaal Eadre Ditrau, Dr. Gál József M. Ciuc, Rancz Gábor Sanciaen, Rusz Sánta Lajos Ghimes-Fagat, Silló Gyula Jgodin, Cseh István, Silló Beniamin, Csákó Beniamin M. Ciuc, Szántó Adam Suseni, Cseke Iovan Santicmbu, Saava Antal, Stefania Ciceanci Heli-wig Ian Marcurea Ciuc.

Bronz érmes nyertesek: Bocskor Imre Delnita, Darvas Lajosné Cetauia, Málnásy Ferenc Misentea, Kömény Jánosné Samartin, Kedves Ignác M. Ciuc, Saas Antal Caria, Ballat Mihály, Szabó Károly Jgodin, B. Cs. András Delnita, Petres József Ciceu, öz. Pap Andrásné Sumuleu, Bartha Ferenc Casinul-nou, Kasza József, Buzás Ferenc Ciuc, Iacze László, Sz. Cseh István Silló Beniamin M. Ciuc, Szóke Bertalan, Orbán Iure Mihaileni, Nagy Ignác Misentea, öz. Gábor Józsefné Ciucan, Balogh Gábor, Kristó Albert Sanciaeni, Bara Ignác Tmesti, Alami iskola Ciuc.

Dicső oklevelet kaptak: Gacso Anna Ciobotani, Baczoni Károlyné M. Ciuc, Báty Lajos Sangheorghiu, Bartók Pál Ciucani, öz. Kövér Sándorné, Kovács Arpadné, Kovács Arpad, M. Ciuc, Imreh Lajos Frumosa, Finta János, Silló Ignác M. Ciuc, Szabeni Antal Ciuc, Bocskor Domokos Samartin, Szóke Mihályné, Szóke Agostonné Cucean, Demény Gyula Nagy Mihályné M. Ciuc, Balázs Tamás Toplita Ciuc, Füstös Károly Cucean, Gál Gyuláné, öz. Pál Sándorné, Szabó Lajos, Gábor Aron M. Ciuc, Albert Dávidné Ciuc-ni, Dr. Elenbogen József Frumosa, Dr. Zakariás István, Miklósi Ferec M. Ciuc, Bernád Istvánné Toplita Ciuc.

Különféle gazdasági eszközöket kaptak: Bocskor Imre, Gacso Tamás, Vlad Izidor, Márton György, Darvas András, Málnásy B. Ferenc, Nyiró Sándor, Veress Mihályné, Kömény János, Kedves Ignác, Báty Lajos, Bartók Pál, Pálffy Gábor, Ballat Mihály, Szabó Károly, Imreh Lajos, Bocskor András, Petres József, Beke István, Csóti József, Ince László, Silló Beniamin, Csákó Beniamin, Fodor Albert, Szóke Bertalan, Gábor Józsefné, Domokos Lajos, Benedek Antal, Balogh Gábor, Keresztés Ignác, Székcs Imréné, Kekegy Ignác.

„Erdélyi Iskola”.

Az „Erdélyi Iskola”, oktatásügyi és népnevelő folyóirat. Az új államjogi helyzetbe került romániai magyarságnak és az oktatásügyi és népnevelő folyóirata most kiadott szeptemberi és októberi számával a III-ik évfolyamába lép. Valószínűtlen egyetlen magyar könség, amelyben ne ismernék ezt a Márton Aron és György Lejos szerkesztésében megjelenő és népnünk érdekében pótolhatatlan munkásságot teljesítő folyóiratot. Aki kesébe vessi a most megjelent 1. és 2-ik számokat az első pillantásra megállapíthatja, hogy, ennél tartalmasabb, hosszabb tanítás nem került az utóbbi időkben népnünk köré. 150 oldal terjedelemben hatalmas anyagot ad az olvasó kesébe, amelynek minden sora, gondos, lelkiismeretes munkát tükröz vissza és minden betűje a szakavatottságnak és szerszetnek jegyében formálva, oktatja az a népet. Mindenki el kell ismerje, hogy ennek a folyóiratnak jövőt kell biztosítani a intérményesen el kell juttatni a falu minden felkötöttjének a kesébe. Senki nem vitatja, mindenki látsza, hogy ennek a népnünk sokat kell tanulnia, ha kulturált akar maradni és megbecsülést akar kiérdemelni. Az Erdélyi Iskola megadja azt az alapot, hozzásegíti ahhoz a rendszeres léleképítéshez, amely a népnünk kiragadja a mai szomorú állapotából és a kulturálatlan, magyarságtörő törekvéseknek, igéysébb lelki életnek utjaira vezet. Szeretettel kézen fogja az a nagyszerű folyóirat a népnünk és bevezeti abba a világba, amelyben a tudás, az ismeret, a kultúra szórja áldásait. A korc-ma, a vad indulatokat terjesztő pálinkás szórakozások helyett megismereti az Erdélyi Iskola az életet, amelynek utjain haladni kell ennek a népnünk, ha a kultúraber névre és megmaradására igényt tart. — A népnünk vezetőinek kötelessége megszervezni az a lehetőséget, amely az „Erdélyi Iskola”-t eljuttatja minden személy család asztalára. Nem lehetetlen, nem kivihetetlen. Csak olyan szeretettel kell neki fogni a nyomtatott betű házon szállításának beszerzéséhez, mint milyen szeretettel edja és ontja az Erdélyi Iskola gardag hátsábjáról a tudás kincsét. — Az „Erdélyi Iskola” előfizetése évi 150 lej. Megjelenik évente 8 számban. Kiadóhivatal címe: Cluj, Strada Cugălniceanu 7; Szerkesztőség: Cluj, Strada I. G. Duca 10.

JÁTEK-KLUB

Az illetékes Miniszterium 004855 számú engedélye alapján:

Mindennemű Comerti és szerencsejátékok!

Olcsó kávéházi szórakozás, Olvasóterem, zene és tánc

Cercul Proprietarilor Sindicatului Urban fiókja:

Gheorgheniben, Fötör 24.
(Gyergyószentmiklós) 5-

KÜLÖNFÉLÉK.

Visa-köteles.

Nagy baj történt. A magyar nyelvűvelés körül borzalmas hiba esett. Lapunk az évi 31-es számában a katonaságtól származó egyik hirdetésben arra hívják fel az 1908—1932 évfolyambeli „visa-kötelességet”, hogy katonai könyvesekjüket láttatassák. Előválaszt az a szerencsétlen, kifancitott szót valahol a végeken a magyar nyelvnek egyik vitése. A szava és lélegzete egyszerre akadt el szegénynek. Ott Cluj-on. És mindez csak egyetlen szó miatt. Asért, hogy „visa-köteles”. Egy pillanatil sem mondjuk, hogy ez gyönyörű szóképzés. Nem védelmezük. Elég rindán néz ki így nyomtatásban. Igaza van. De azért nem kell úgy elkeseredni. Nem szabad asszal a jóizű aggodással úgy elsomorodni azon, hogy itt mi már csak vizsgáljuk a hirteteket. Nincsen még asért minden elvesse — a Székelyföldön. Nyugodjon meg lesújtottságában. Találjon valami alapot megbomlott léleknek kiegészítőszására. Nem érdemes drága uram így a lelkeire venni a mi „visa-köteles” botlásainkat, abban a piszkálódó páholyban. Ott a magasan, ahol ugy látszik fogalma sincs az uraknak, mit jelent helyes szerkesztés. Sajtóperekkel, helyi hatóságokkal küzdeni. Anyagot összeszedni, kitalálni, megírni. Mindezt semmi egyéb jövedelmet nem „inkasszálni” mint egy-egy nyelvművelőnek a nyelvtörténetés. Még azért is, amit az ember nem ír meg, hanem hivatalos közleménynek kapja. Jaj nem kicsi munka vidéki lapot írni! A vidékesség minden borzalmát átsszenveni, a legszörnyűbb emberekkel hadakozni. a közellenség minden fajtájával hivatalból összekerülni, nyelvművelőkkel kiindolni. Eppen eleget rákínlódnak arra a semmire, amit kerestünk ezen a esép, de olyan hálálatlan mesterségen.

— Athelyezés. Fabris Petre helybeli törvényeséki bírót, a doroboi törvényessékhhez athelyezték.

— Az állam nem károsodhatik. Lapunk más helyin beszámoltunk Vaslescu sandominic-i végrehajó sikkasztásáról. Most értesültünk, hogy a szabályszerű állami nyugtákkal felvett, de ugyanakkor elikkasztott összegekért dr. György Gábor pénzügyigazgatót, Popa Dumitru ellenőrt, Salamon toplita ciuc-i adóárnyokot és Dragomir cartai perceptorot tetten anyagiilag felelősé a pénzügyminiszter. Azoknak, akik ideiglenes nyugtákkal sikkasztó végrehajónak, a törvény értelmében, még egyszer meg kell íssessék a már kiegyenlített adójukat.

— Házasság. Dumitru Popa pénzügyigazgatósi ellenőr és Constanta Sarbu folyó év október hó 26-án házasságot kötöttek Mercurea-Ciuc-on.

— Elhalasztott nyelvvizsgák. A pénzügyi tisztviselők nyelvvizsgáját körrendelettel bizonytalan időre elnapolták.

— A helybeli műkedvelők közlik, hogy a folyó évi október hó 26-ra hirdetett műsoros összejövetelüket a Kristus- király ünnepe és azt megelőző szentségimádás miatt elhalasztották egy héttel.

— Nem tartozik társadalom-biztosításra az az iparos, aki kereskedelmi adót fizet. A Bucuresi Központi Betegegyező Pénztár 5010—1934 szám alatt érdekes ügyben hozott elvi határozatot. Ha a kereskedő a maga üzleti érdekeinek szolgálatában ipari műhelyt is tart fenn, de adóját mint kereskedő fizeti, nem róható meg a társadalom biztosítás díjjal. Nem köteles így társadalom biztosítást díjat fizetni az óras és ékszerkereskedő még akkor sem, ha javító-műhelyt tart. Ide kell tartozsának a méssárosok, akik szintén kereskedelmi adóval vannak megörva. Az Ipartestület felhívja az érdekelteket figyelmükre, hogy akik ezen jogukat érvényesíteni akarják, külön kérvényben éjjenek előterjesztéssel a betegsegélyező pénztárhoz. Ezen beadványok elkészítésében minden iparosnak rendelkezésére áll az Ipartestület.

— Meghalt Rakosi Szidi. A magyar színjátszásnak nagy halottja van. Meghalt Rakosi Szidi, a legkitűnőbb jellemesnézőnk egyike. Rakosi Szidi nővére volt Rakosi Jánosné és Rakosi Viktor. Sainéssziskolájából a neves színészeknek egész tömege került ki. Rakosi Szidit október 22-én Budapesten temették el az egész magyar nemzet részvétele mellett.

— Nincs tanító, csak birásg. Armaseni községben csak állami iskola működik. Igazgatója Joanica Mihail, a tanügyben egészen szokatlan beiskolázással rendszert honosított meg. Az ügy lényegében tartosik, hogy az öttenéris iskolának jelenleg két tanítója van. Természetes, hogy ezek nem tudják ellátni a követelményeknek megfelelő szolgálatukat. Így a gyermekek túlnyomó többsége irtháborút visel egymás ellen az iskola udvarán. Közben sokan meg is lógnak közülük a szülőök tudta és beleegyezése nélkül. — Amikor az Isten gondjaira bízott, udvaron verekedő tanulók létszáma alapesen lecsökkent, Joanica igazgató ur névsort olvas a hiányzók szüleit százakra menő birásggal sújtja, sőt be is hajtatja. Az épületen rendszert a mercurea ciuci tanfelügyelőség figyelmébe ajánljuk. Elvégre nem tehet a szülő arról, ha az armaseni iskolának nincs elég tanítója s a gyermekek felügyelet hiányában, ladán harcalk során el-elcsatangolnak.

— Meghalt Henderson. Nemcsak az angol politikát és munkáspártot, hanem az egész nemzetközli politikát is nagy veszteség érte. Meghalt Henderson Artur, a leszerelési konferencia elnöke, aki gyermekes hittel remélte, hogy a világ nemzetek között a leszereléssel békét teremthet. A sors ironiája, hogy halála pillanatában állig van fegyverkezve az egész világ s a háború már javában tombol is. Mindezt nem kösölték Hendersonnal. Betegege idején mindn újságot gondosan elrejtettek előle. Ugy hunyta le szeméit a nagy munkásvezér, aki karrierjét egyszerű munkássorból futotta meg, az angol világbirodalom miniszter-székiég, hogy nem tudott munkájának teljes összeomlásáról.

— Polgár bál: November 23-án. A város polgársága folyó évi november hó 23-án, a Közbirtokosság székházában táncestélyt rendez, amelyre jó előre felhívja a község figyelmét. A városi polgár bál egy pár év óta rendszeresített összejövetele az egész város társadalmának. A szokásos Katalin bál olyan alkalomná szőlesült, amelyen találkoznai szokott városunk egész közönsége. A polgárság a bál jövedelmét, a közbirtokossági székház felszerelésének javára fordítja. Ezt a célt bizonyára támogatni fogja mindenki, aki látja, hogy a közbirtokosság nagyserme egyedüli hely, amely a kulturtörévéseinknek és minden megmozdulásainknak rendelkezésre áll.

— Tanono elhelyezés. Az Ipartestület borbély vagy hentes és méssáros iparra elhelyez egy VI. elemi iskolát végzett gyermeket.

— Értesítés a munkakamarai választólisták kiigasztásáról. A bacau-i Munkakamara csikmegyei fiókja felhívja az érdekelteket kiiparosokat, magánisztviselőket és munkásokat, hogy a munkakamarai választói névjegyzékek kiigasztása folyamatban van. Akik a névjegyzékből kimaradtak, felvételüket egyenlileg beaterjesztett kérvényekben kell kérjék. Ezen kérvények folyó évi október hó 31-ig terjesztendőek elő Csikmegye területén a Munkakamara csikvármegyei fiókjának címére (Camera de Muca Bacau Filiala Mercurea-Ciuc Strada I. C. Bratianu Nr. 2).

— Tűzesetek. Mihaileni községben a múlt héten a cséplésnél gondatlanságból tűz keletkezett, amelynek során nyolc gazdasági épület leégett.

— Tűz pusztított Joseni gyergyói községben is, ahol tis gazdasági épület pusztult el.

— Lopás. Albert Aron sandominicai gazdasági lopás miatt letartóztaták.

— Az erdőgondnokság rendelete. Bajoreán erdőgondnokság, a mercuria-ciuai erdőgondnokság területén...

— Törvényességi hírek. Füstös Sándor bírói ítéletével...

— Kereszt Károly georgheni lakost, aki Jereván...

— Huszár Mihály és Lukács József szociális munkások...

— Tolvaj jart az ügyvédi-kamara előadó-jában. Dr. Negrus János helybeli ügyvéd...

— Szántó D. és Fia. Oradea. Kapható mindenütt. Koron díjtalan árjegyzéket.

— Szántó D. és Fia. Oradea. Kapható mindenütt. Koron díjtalan árjegyzéket.

— Halálozások. Neuhheimer Gyula és gyermekei.

— Dér Kálmánról. Dér Kálmánról felfedezték az erdőgondnokság területén...

— Adományok a delnita-i Szent János templom javára. Eddig a Mercuria-Ciuai városból...

— Beszűntettek a mercuria-ciuai sertés-pestis. Városunk és környékén egyre veszélyesebb...

— Ismeretlen hulla Santimbru határában. Santimbru község határában dolgozó szőlészek...

— Öngyilkosság. Szabó József gyimel kovács-
mester felasztotta magát, mielőtt elment volna...

— Községi Jegyző urak figyelmébe. Caracul de concentrarea datelor statistice...

— Köszönetnyilvánítás. Mindazonáltal akik felejtették felém...

Eros és izletes. Valódi Franck-ot a hávedaralóval adagolnaki.

A közönség figyelmébe!!! Keresztes Kálmán uriszabósága. Csikszereda, I. G. Duca-ucsa 110. szam.

ÉRTESÍTÉS! Csikszeredán, a Bratianu-u. 25. sz. alatt UJ SZÜCS-ÜZLET NYILT, hol a szücs szakmába vágó minden-

HEGEDŰÓRÁKAT conservatoriumi módszer szerint, jutányosan ad: SPRENZ GIZI, Csikszereda

MODELL KALAPOK tíz napokant új formák díszes árba megtekinthetők VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Alig használt mely gyermekkoros jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. Irógépek, Pénzszekrények eladók.

Sok Tizezer megelégedett vevő bizonyítja, hogy a ZEPHIR kályha az összes kályhák között a LEGJOBB

„GLORIA” GÖZMOSÓ ÉS VEGY TISZTÍTÓ INTÉZET szakképzett vezetők mellett vállalkozunk és gillókon kívül...

Háló, ebédlő és iroda berendezések a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig mélyen lezártított árkakkal

A „MUNKA” ÁLTALÁNOS UTBAIGAZITÁSI INGATLAN ÉS ÁRUFGALMI IRODA 1935. év január 1-én működését újól megkezdette

VAKÁR, CSIKSZEREDA könyvnyomda, könyv-, papír-, író és rajzszerszerezés, könyvtárolás Bratianu ucsa 56

Könyvnyomdában Knyvtározatomban mind a szakmába vágó munkák... Knyvtározatomban elvállalja mindennemű is-